

FRED – TERROR – KRIG

Ikke – Vold

Civil – Ulydighed

Mål – Midler – metoder – reaktioner

GIV AGT! FARE

Udgangspunkt?

Modstandsmanden „Lille Johns“
erfaringer og holdninger

FRED – TERROR – KRIG

Ikke – Vold; Civil – Ulydighed

Mål – Midler – metoder – reaktioner

Copyright © 2007: Redaktion, produktion og layout: Aage Staffe

ISBN: 87-990002-5-3 9788799000258

Af samme forfatter:

En Smededreng går til modstand;

Åndssvag? tilladt? Hvordan?

Handicappet - Bangladesh;

Livet i Danmark I 1860 – 1940.

Livet i Danmark II 1940 – 1943.

Livet i Danmark II 1943 – 1945.

Isvintre; Før og Nu;

Vagabond i Europas Ruiner;

Tyskland – Europa 1914–33–39

Bind 1: Besættelsestidens historie I.

Bind 2: Besættelsestidens historie II. 1940–42

Bind 3: Besættelsestidens historie III. 1943–44

Bind 4: Besættelsestidens historie IV. 1944–45

Bind 5: Besættelsestidens historie V. Krigens sidste dage.

Bind 6: Besættelsestidens historie VI. Krigens efter krigens.

Bind 7: Gentager historien sig? Fred og sikkerhed.

Bind 8: Civil Ulydighed; Ikke–Vold;

Forlaget BOgPArtsanen er ophørt.

Forlaget Ådalen udgiver bøgerne for fremtiden.

Bøgerne kan du låne på biblioteker - købe i boghandel eller ved forlaget Ådalen.

På de følgende sider findes bøgerne som PDF filer.

Al henvendelse vedr. køb af bøger til

Forlaget Ådalen

Forfatter Aage Staffe

Præstemarksvej 9, 4040 Jyllinge

tlf: 46 73 17 24 E: mail: bogpartisanen@aage-staffe.dk

Forfatterens hjemmesider:

www.aage-staffe.dk

medforfatter til www.befrielsen.dk

Kopiering fra denne bog er kun tilladt i undervisningsøjemed og med kildehenvisning.

For enkelte illustrationer har det været umuligt at finde frem til den rette ophavretsindehaver. Såfremt vi på denne måde har krænket ophavsretten, er det sket ufrivilligt og utilsigtet.

Retsmæssige krav vil selvfølgelig blive honoreret, som havde vi indhentet tilladelse i forvejen. Billeder og illustrationer er stillet til rådighed af Frihedsmuseet, Københavns Bymuseum, Arbejderbevægelsens Billedarkiv (ABA), Brande Museum, Fredsakademiet, Tidsskriftet Håndslag, Arbeitermuseum Berlin.

Bogen omfatter desuden private fotos samt illustrationer fra bøger og blade udkommet illegalt under den tyske besættelse.

Printed in Denmark 2009.

All rights reserved.

Indhold

Indhold	4-6	Modstandskamp - frihedskamp	25
Husk – Tænk lige på	7	Personlige grænseværdier og krav.	27
To slags angst	8	Gidsler:	27
Forord: En tanke – en messe værd?	9	Likvidering af stikkere:	28
		Frihedskamp-ikke-vold og civil ulydighed	29
Kapitel 1	12	Kan terror bekæmpes?	31
Den menneskelige natur?	12	Hvad er terrorens formål?	31
Dogmer	12	Kunne IKKE-VOLD have stoppet Hitler?	33
Former for konflikter	12	Fremtidens terrorbekæmpelse	35
Børns lege	13	Bekæmpelse – tortur – straf	35
Unge vold	13	Konfliktløsning	36
Ballademagere – politisk bevidste unge	14		
Den offentlige mening	14	Kapitel 2	37
Sociale forhold	14	Gandhis barndom–ungdom	38
Militære krige	15	Vigtige begivenheder i Ghandhis liv	39
Lydstater - vasalstater	16	Første ophold i Sydafrika	41
Militærdiktatur - militærjunta	17	Boerkrigen	42
Mål for militære aktioner - krige	17	Andet ophold i Sydafrika	43
Militærnægtelse–værnepligt–værnetvang	18	1907 - Registreringsloven	43
Kriges ofre – omkostninger	19	1914: Tilbage i Indien	46
Kriges værktøjer - militærstrategi	20	Fæstebønder bedrages	47
Kriges efterslæb	21	Økonomisk boykot	48
Civile ofre	21	Gandhi kæmpede for kvindernes frigørelse	48
Civilisters krige	22	Første Verdenskrig – Massakren i Amritsar	49
Den Spanske Borgerkrig	23	Kampagne: Frihed i løbet af et år	50
Terror fordømmes af de fleste.	23	Vicekongen indkalder på skrømt til møde	51
En væbnet voldelig partisanrig	24	National uafhængighedsdag	51
En partisanrigs præmisser	24	Med faste som eneste våben	53
En partisanrig er nådesløs	25	1937 Valgsejr for den nye forfatning	56

Indhold

1946 – Borgerkrig? Calcuttamassakren	56	Lov om bekæmpelse af kommunisme	91
Gandhi om løsning af konflikter	57	Væbnet kamp? – Farvel til ikkevold?	92
		International boykot – moralsk oprustning?	93
Kapitel 3	59	Sydafrika erklæres i undtagelsestilstand	95
Martin Luther King	59	Håbet var fred	96
Den hvide mands terror: Ku Klux Klan	63		
Sorte Yngler som rotter	67	Kapitel 5	99
Sorte er dummere end hvide	67	Ikke-voldelige aktionsformer	99
Marchen til Montgomery, Alabama	68	Økonomisk boykot for at beskytte miljøet	103
Busboykot	71	Økonomisk boykot mod racisme	103
Uddannelse i civil ulydighed:	72	Mod atomkraft	104
Birmingham 1963	75	Atomkraftværkerne er sikre	110
Brev fra fængslet i Birmingham	76	Protester på internationalt plan	112
USA og den ganske verden gik i chock	79	Aktion mod tysk atomkraftværk	114
Var en borgerkrig på vej?	80		
Var dette et farvel til Ikke-Vold?	80	Kapitel 6	115
Marchen til Washington	80	Kemiske påvirkninger i hverdagen	115
Begravelsen	81	Kemiske langtidsvirkninger	115
		Aflivning af koncentrationslejrfanger	117
Kapitel 4	83	Sovemedicin	117
Nelson Mandela	83	Vietnamkrigen: Kort oversigt	119
Historisk tilbageblik.	83	Kemisk krigsførelse - forurening	120
Registreringslov	88	Seveso	123
Lov om adskilt beboelse	89	Nedbrydning af dioxin	124
Lov om pas og samordning af dokumenter	89	Stålvalseværket i Frederiksværk	126
Lov om Bantu - uddannelse:	90	Bhopal 2. – 3. December 1984	129
Lov om adskilte faciliteter	90	Uddrag af et offers oplevelse	131
Lov om Bantu – selvstyre	90	Epoxy - En amatør's oplevelse	135
1960 Sharpeville massakren	90	Hjernesker – letfordampelige væsker	138

Indhold

Aktioner for at bevare naturen	140	Fløjlsrevolution eller væbnet konflikt?	179
Grindehvaler	143	Kapitel 9	181
Atomtruslen - Barsebäck 1999	144	Demonstrationer	181
Kapitel 7	145	Miljøorganisationer	188
Eksport af arbejde til ulande	145	Metoder – formål – specialer – resultater	190
Aktioner til lands og til vands	146	Krav til ikkevoldelig aktivist?	190
Aktivist dræbt	147	Konflikter på arbejdsmarkedet.	191
Aktioner mod prøvesprængninger	147	Arbejdsgivernes reaktionsmønstre	191
Endnu en anti - atomvåben bevægelse	148	Arbejderes kampmidler og metoder	192
Civil ulydighed – indkaldelsesordrer	151	Arbejd efter reglerne	192
Vietnamkrigen i Danmark	153	Lovligt varslede konflikter	192
Atomalderen - spredning af atomvåben	156	Blokader – civil ulydighed	193
Radioaktiv forurening	156	Illegale blokader „privat“ initiativ	193
Atomraketter udstationeres i Vesteuropa	158	Sympatistrejker	194
Trident - Ploughshares 2000	158	Selvtægt? Eller?	194
Bring crime into light	159	Kapitel 10	197
Maytime“ er færdig“	160	Nytter det?	198
Tanker bag tremmer af Ulla Røder	161	Græsrodsbevægelsers mål?	198
Kapitel 8	163	Græsrodsbevægelsers metoder?	198
Oprustningens omkostninger	163	Græsrodsbevægelsers midler?	199
Polen	164	Fagbevægelsen nationalt og internationalt	199
Ungarn	165	Magtens metoder	200
De røde nellikers revolution	167	Industrien	201
Tjekkoslavakiet 1989	169	Resultater på lang sigt?	201
Østtyskland – DDR - Berlin-murens fald	172	Stikordsregister	202-205
Hvordan styrede man et folk?	173	Personregister	206-209
Dansk ambassade udleverer flygtninge	174	Organisationsregister	210-215
Den danske ambassadebesættelse	176	Litteraturliste	216
”En ukonventionel ordning”	177		

Husk – Tænk lige på

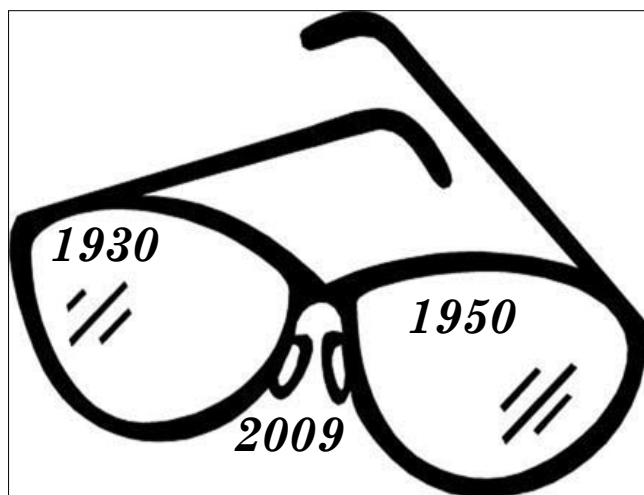
Temabøgerne skal læses med to par briller.

Drengens:

For at belyse baggrunden for hændelser, som han oplevede dem

Den gamle mands:

Hans synspunkter – erfaringer og holdninger, er præget af, at han kan se dem i bagklogskabens bakspejl.

Det kunne drengen ikke, han måtte stole på sin egen personlige opfattelse af ret og vrang, handle derefter og tage øretæverne i den rækkefølge, de indfandt sig.

Dette er mit forsøg på at gøre dig bedre i stand til at forstå, hvorfor han og andre unge gik til modstand mod en knusende overmagt; hans muligheder og dermed modstandskampens forløb.

Personlige data:

Aage Staffe, født 1925. Begge forældre var politisk aktive – og hjalp tyske flygtninge før og under krigen.

Aage gik ud af skolen i 1942 og kom i smedelære. Levede siden illegalt og i 540 dage og nætter er han beredt til at tage sit liv.

Han vil ikke arresteres levende og tæves ihjel af de tyske bødler.

Og hvorfor så det? Naturligvis var han bange for tortur, naturligvis var han bange for at blive henrettet, men den største angst var, at han skulle bukke under og røbe kammerater og venner, som havde hjulpet ham.

Den spaniensfrivillige Aage Nielsen kunne ikke stå for mosten, hvordan skulle lille jeg så kunne?

Kammeraters skæbne var for skræmmende.

To slags angst

*Ikke angsten for den hurtige død
uden tid til at mindes og glædes
uden tid til at takke de mange, du stolede på,
men angsten for den langsomme død
med tid til at pines og græmmes
med tid til at røbe de mange, der stolede på dig*

Helmuth Barner - 1992

Aage Staffe slap i modsætning til mange af sine kammerater så nådigt fra en beskidt krig, at han stadig overvejer, om han skal tro på en Gud, for nogen må have holdt hånden over ham. Han slap med, et skud i benet, en beskadiget ryg efter sprængning af en tysk vagtstue og nedsat hørelse pga. nærkontakt med bomber, og dertil begavet med det invaliderende KZ-syndrom. (Post-traumatisk lidelse.)

Efter befrielsen kan han blive løjtnant i det kongelige danske krigsvæsen – hyren er rene underbukser, rene sokker, kost, logi og 800 kr. pr. måned.

Igen går han i smedelære til 10 kr. pr. uge for 48 timers surt, beskidt arbejde. I en periode er han husvild, logierne er fiskerbåde, parker og husassistenter, der bliver scoret på baller. Lommepenge får han ved at fange vilde katte og skære gamle konservesdåser op i aften- og nattetimer.

I tre år vagabonderer han. Han er i Prag under det kommunistiske kup i 1948 og melder sig derefter ud af DKP.

Bliver lærer og senere skoleleder indenfor Åndssvageforsorgen.

Erklæres 55 år gammel invalid,

men arbejder i kortere perioder ulønnet med handicappede i ulande.

Fejrede guldbryllup i 1999;

diamantbryllup i 2009.

Forord: En tanke – en messe værd?

Formålet med denne bog?

Jeg forsøger i en meget kortfattet, forenklet og til tider enøjet form at give dig en forståelse for baggrunden for den historiske udvikling, som førte til, at vi fik 2 verdenskrige med kun 25 års mellemrum og globalt stadig må leve i frygt for forringelser af vore værdier i form af livskvalitet – en rimelig folkesundhed og en natur vi kan nyde.

Årsagerne er ikke et tilfældigt sammenspil af uheldige omstændigheder, men en lang kæde af årsager, hvoraf mange skyldtes menneskelige svigt mod den ondskab, som efterlod en verden med et næsten uoverstigeligt had, nationer og mennesker imellem.

Dette had og den herskende intolerance præger stadig vor hverdag, forårsager nye krige og forhindrer opbygningen af en fredelig verden.

Den nazistiske racediskrimination eller fremmedhadet kostede alene i Anden Verdenskrig 6 millioner jøder, 2 millioner sigøjnere og et ukendt antal polakker og russere livet. Hertil kommer millioner af ofre for Sovjets udryddelse af politiske modstandere under Stalins diktatoriske styre.

Hvis man vil bevare vor natur og er imod undertrykkelse, med den dertil hørende terror – vold og krige er en af flere forudsætninger, at man har holdninger – en vis viden – at man løbende justerer den, og at man gider og tør tage ansvar.

Den, der ikke kender historien,
må betale for dens gentagelser
Det ingenting at gøre er også en handling,
der ikke fritager for ansvar
Bedste værn mod vold – mod terror
er et sundt demokrati.
Demokratiets største fare
er de holdningsløse

Arbejdsmetode

Jeg har ikke endegyldige løsningsmodeller, men denne bog kan måske være et redskab, som du kan bruge; måske kan du spørge og drøfte problemerne med andre, bedst måske, med dine kammerater.

Med dem kan du forsøge at finde frem til dine personlige holdninger, som du kan bruge i et forsøg på at give dit bidrag, stort eller småt for at være med til at skabe en bedre verden. Du skal altid huske på, at uanset hvad andre mener, tænker og tror, så er du noget og dermed har også dine holdninger og handlinger betydning.

Også du har ansvar.

Ofte sker de små ting i vor hverdag, uden at vi lægger mærke til det; men er man bevidst om diskriminering og undertrykkelsen i dens mange former kan man ofte imødegå den, og dermed bekæmpe den.

Hvis alle gør bare lidt; kan både du og de kommende generationer få en bedre tilværelse. Det nytter noget. Her sidder jeg i dag 84 år gammel og siger gudskelov og tak, du har haft et svært, men godt liv, dit liv har haft kvalitet, for du tog stilling, du handlede, du tog ansvar.

Derfor synes jeg selv, at mit liv har haft kvalitet, haft indhold.

Jeg kan gå til spejlet og se mig selv i øjnene, min selvrespekt er bevaret.

Er du i det følgende uenig med mig, er det bedre end ingenting, for så har du da en holdning.

Lidt hjælp til dig; intolerance med det dertil hørende fremmedhad kan du finde både nationalt, indenfor et lands grænser, i din dagligdag og internationalt ude i den store verden.

Fremmedhad har således ingen grænser. Intolerance er grundstenen for al vold, blot et af flere midler for undertrykkelse.

Den, der kontrollerer fortiden bestemmer fremtiden

George Orwell 1984

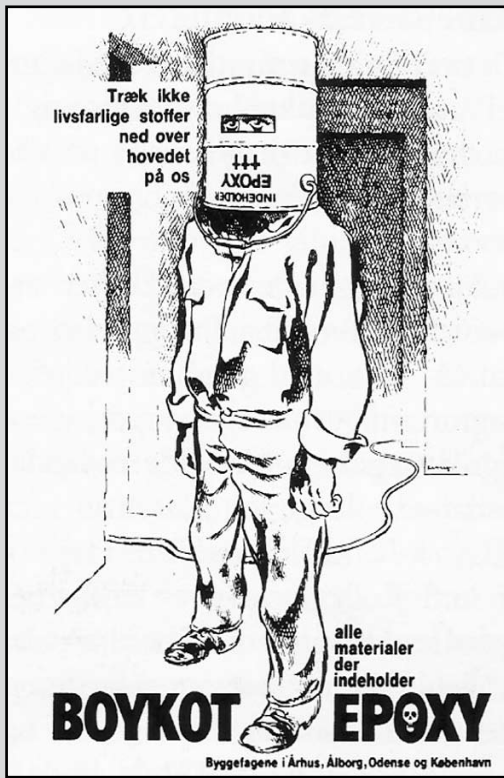

Protestmarcher frelste Danmark for atomkraftværker.

Et offer for giftkatastrofen i Bhopal i Indien

Greenpeace protesterer mod forgiftningerne

Kapitel 1

Den menneskelige natur? Dogmer

Former for konflikter

Når konflikters opståen diskuteres, høres ofte:

At mennesket i lighed med dyr vil forsøge med magt at beskytte sig, sit yngel og sine territorier (værdier) med magtmidler. Flere dyrearter forsøger dog først med skræmmemidler at undgå kamp (vold) og dermed spare sig selv for et evt. nederlag med svære skader.

Denne adfærd forklares gerne med individets nedarvede instinkter eller drifter – for eksempel sexual-, selvopholdesdrift – jagtinstinktet alt i alt bestræbelser på at overleve.

Darwins teori ikke at forglemme:

Kun den stærkeste overlever.

Martin Luther råbte fra kirketrappen i Worms:

Mennesket er i bund og grund slet. Opfører mennesket sig godt, er det Vorherre Jesu Kristus skyld.

Dette dogme kan vel umiddelbart tolkes som, at menneskehedens børn er født onde og primært plejer egne snævre interesser og ganske har glemt budskabet om næstekærlighed.

At det enkelte menneske har pligt til at forsvare sig mod overfald. Dette gælder såvel på gadeplan som i nationale sammenhænge.

Bliver mit land angrebet, er det min pligt at forsvare det og mine kære. En limpind mange er hoppet på.

Summen af disse få vedtagne dogmer udmønter sig i de fleste samfund i den opdragelse børn og unge får. Hvilket direkte kan aflæses i børne- og ungdomsorganisationers formålsbeskrivelse og struktur. Eksempler: Spejderbevægelsen – Hitler Jugend.

Nærmiljøet (Andedammen)

Husspektakler

kan spænde fra slagsmål mellem samboende, mellem ægtefæller ofte forårsaget af mandens kvindeundertrykkende hustruvold.

I de senere år er flere ægtemænd blevet myrdet af deres kvindelige partnere, når mandens vold, druk og undertrykkelse var blevet uudholdelig.

Årsagerne kan ofte have baggrund i jalousi, utroskab og social nød. Forældres konflikter har som konsekvens en naturlig, afsmittende virkning på børnene.

Tallene for skilsmisser og børn anbragt uden for hjemmet er steget foruroligende i de sidste årtier.

Børns lege

som nybagt far var jeg ret overbevist om, at der ikke var særlige forskelle på piger og drenges adfærd – i deres lege.

Hvis der var forskelle skyldtes det miljøet – den opdragelse børnene var udsat for. Men da jeg fik mine egne børn og senere børnebørn måtte jeg sande, at der var markante forskelle mellem de to køn. Drengene sloges på skrømt, de prøvede kræfter,

Fælles for begge køn var nok i nogen grad, at de efterlignede de voksne. Pigerne legede med dukker og legede mor – far og børn.

De kunne mundhugges, men gik kun sjældent over til brug af fysisk vold.

Drengen legede cowboys og indianere eller regulær krig.

Da jeg altid har været imod at give mine børn legetøjsvåben, måtte drengene bruge deres fantasi, hvorfor selv den usleste pind blev forvandlet til dolk, sværd eller skydevåben.

Når jeg som lærer i skolen måtte blande mig i drenges slagsmål, hvor blodet flød, var motivet oftest et spørgsmål om magt, om placering på hønsestigens rangorden, om lederskab.

Unges vold

Værtshusslagsmål opstår ofte i forbindelse med overdreven brug af sprut eller stoffer i selskab med og i konkurrence om damer.

Ballademagere – politisk bevidste unge

I byerne ses i vore dage mindre grupper af unge i nattetimerne på fredage og lørdage. De unge strejfer om i forsøg på at komme i slagsmål med andre grupper af ligesindede.

Ved sportskampe kommer Hooligans langvejs fra og provokerer til kæmpeslagsmål med almindelige tilskuere og ordensmagten.

Karakteristisk for disse voldsmænd er, at de dyrker volden, hvorfor de anstifter ballade for balladens skyld. De dyrker og søger volden som spændings og underholdningsmoment.

Årsagerne til disse former for vold er flere, det kan være mangel på fritidsaktiviteter, arbejdsløshed, frustration som anden generations indvandrere over medborgeres diskrimination, for blot at antyde enkelte årsager.

Fælles for disse former for vold er en tiltagende mangel på tolerance og en forråelse, der har gjort brug af våben med dødelig udgang til en næsten daglig begivenhed.

Den offentlige mening

Vore myndigheder har vanskeligt ved at skelne mellem ballademagere og politisk engagerede unge, hvis måde at demonstrere eller aktionere på ofte fører til voldelige opgør med ordensmagten.

Dette gælder eksempelvis for BZ'eres (besættelse af tomme boliger) og andre unges kasten med æg eller maling mod førende politikere.

Uden at sympatisere på nogen måde med disse brud på demokratiske rettigheder og pligter, kan man om end med besvær finde en undskyldning i mediernes fortielse og forvanskning af kendsgerninger, samt de unges udelukkelse fra at få deres meningstilkendegivelser ud til offentligheden på normal vis.

Sociale forhold

Her vil jeg blot pege på det tidligere Østtyskland. Efter genforeningen er store befolkningsgrupper kastet ud i arbejdsløshed.

Dette og omstillingen til en tilværelse i et demokrati har bevirket en markant forskel i antallet af nynazister i Øst- og Vesttyskland. Flere eksempler på elendige sociale forholds årsag til konflikter undlades i og med, at det vil blive for omfattende.

Krige

Har fundet sted lige så længe mennesket har eksisteret, men deres form har ændret sig i takt med den tekniske udvikling. Dermed er ødelæggelser, lemlæstelser og tab af liv øget. I en krig gælder det om at tilføje fjenden sværest mulige skader med færrest mulige tab af egne styrker.

Sagt så det ikke kan misforstås, i en krig gælder det om at gøre modstanderens styrker ukampdygtige – det sker ved at pacificere – ved at slå ihjel – aktive krigsdeltagere er derfor potentielle drabsmænd eller mordere.

Billedet illustrerer menneskelig dårskab; to krigsliderlige tåber, der ikke fatter, hvad krig også kan være. Det går måske først op for dem, når sult og sygdomme indfinder sig, når krigens omkostninger skal indfries.

Militære krige

Her berøres kun centrale hovedpunkter, du kan på [www. Fred.dk](http://www.Fred.dk) og www.Fredsakademiet.dk finde databaser med facts.

Krig kan defineres som: Borgerkrig – revolution – erobringskrig – angrebskrig – forsvarskrig – fredsbevarende krig og frihedskamp.

Betegnelser bruges i flæng med forskellige formål.

Spørgsmålet er, om det ikke stort set er det samme fedt?

Kejser Napoleons visdomsord ikke at forglemme:

Det bedste forsvar er et angreb

Tænk på krigspropagandaen som med trommer før første Verdenskrig forsøgte at skabe frygt, angst for de fæle russere hos den menige tysker.

Dermed skabte militaristerne begrundelsen for et stærkt ”forsvar”. Oprustning og formering af store hærstyrker var en tvingende nødvendighed for at kunne forsvare sig, sin familie og sit fædreland, påstod man. Samtidig planlagde den tyske generalstab angreb på Belgien og Frankrig, disse to lande blev de tyske styrkers første angrebsmål, de fæle russere blev glemt for en stund.

Militære krige foretages af enheder, som finansieres af en eller flere magthavere. Våben udvikles kontinuerligt for at kunne stå mål med den erklærede fjendes.

Ledelsen af hærstyrker er professionelle, officerer, de er lønnede = lejesoldater.

Den menige soldat kan være frivillig, værnepligtig eller lejesoldat, alle uddannet til at ødelægge og myrde med maksimal effekt. Den procentvise fordeling mellem disse tre kategorier og militærnægtere afhænger af arbejdsløshed, propagandaens virkninger og krigens ”popularitet” i folket.

Militære styrker

Oprindeligt indskrænkedes disse til kun at omfatte landmilitære styrker, men i takt med den tekniske udvikling omfatter de i vore dage også flåde og luftstyrker.

De militære styrkers øverste ledelse benytter ofte noget misvisende betegnelsen Forsvarsministerium og Forsvarskommando.

En stats indre og ydre magt (kan læses som undertrykkelse nationalt og internationalt) er afhængig af det militære magtapparat.

Bevarelse af en stats indre ro og orden forvaltes gerne af pseudo-militære politiformationer og af specielle hærstyrker.

Eksempelvis Nationalgarden i USA.

Lydstater - vasalstater

Særligt under Den Kolde Krig oprettede supermagterne militærbaser i ulande. Man indsatte og indsætter stadig marionetfigurer (diktatorer – præsidenter) i et undertrykkende styre, som ofte af vore medier betegnes som værende et demokrati.

Militær uddannelse blev ydet af stormagter samt levering af nyeste våben. Leverancerne bar ofte betegnelsen ulandshjælp.

Problematikken illustreres bedst ved borgerkrigen i Etiopien, hvor de militære styrker rådede over de mest moderne og kostbareste våben, medens befolkningerne led sultedøden.

En smagsprøve på omfanget

Militærdiktatur - militærjunta

En eller flere officerer – ekstremister kan ved kup sikre sig magt, således at de kan pleje egne snævre interesser, det skete i:

Algier 1961, Argentina 1930, 1943, 1955, 1976-1982; Bolivia 1971, 1979; Brasilien 1964; Burma 1962; Cambodja 1970; Chile 1891, 1973; Cuba 1952; Egypten 1952, 1954; El Salvador 1944; England 1653; Grækenland 1925, 1967; Haiti 1986; Indonesien 1965; Libanon 1975; Nicaragua 1899; Panama 1903; Polen 1926; Portugal 1926, 1974; Sydvietnam 1963; Syrien 1949, 1966; Thailand 1933; Tyrkiet 1960; Tyskland 1920, 1923; Uganda 1971.

Diktaturer regerer oftest ved undtagelseslovgivning, i dag betegnet som terrorlovgivning, hvor de borgerlige rettigheder er sat ud af funktion.

Mål for militære aktioner - krige

Er alt fra mennesker – der antages at have vilje og evne til at gøre modstand. Militære mål inden for en nation falder i fire kategorier:

- 1.** de egentligt militære, operationelle, strategiske mål,
- 2.** de økonomiske,
- 3.** de politiske
- 4.** de psykologiske mål, disse betegnes ofte som nervekrig og kan defineres som terror.

Ved voldsanvendelse kan man tilrane sig magt og dermed mulighed for at diskriminere, undertrykke og udbytte. Ved voldsanvendelse – ved krig – uanset dens art og tilsyneladende formål – også ved fredsbevarende krige – forbedres gevinsterne i våbenindustrien – hos våbenhandlere (dødens købmænd) og i de foretagender, der kan udnytte ressourcerne i erobret område.

Der er penge i vold – krig. Denne påstand dokumenteres bedst ved at kaste et blik på et landkort, der viser forekomsterne af naturrigdomme. Her ligger forklaringen på de kolonikrige, der er ført og stadig føres.

Begynd med olie, kobber, uran, og div. tungmetaller som vanadium og kobolt. For god ordens skyld bør du lige tage plantagedrift med.

Glem ikke United Fruit Compagnis rolle i Mellemamerika.

Oversat til husholdningsdansk:

Vold kan tjene storkapitalens snævre interesser. Ofrene for voldsanvendelse er sagesløse civile, ikke blot her og nu, men også i de næste generationer.

Eksempler er kolonikrigenes sejrherres samvittighedsløse grænsedragninger med lineal, hvor kulturer blev splittet og dermed blev den latente årsag til nye krige. Irak og krigene i Afrika er blot nogle af flere eksempler.

Militærnægtelse – værnepligt - værnetvang

En borger, der ikke opfylder sin værnetvang (værnepligt) gennem militærvægring betegnes militærnægter eller desertør.

Militærnægtelse er i Danmark en lovfæstet ret, men den kan udføres illegalt ved at udeblive fra indkaldelse, emigration, lydighedsnægtelse, desertering, selvlæmlæstelse eller selvmord.

I fredstid erstattedes værnepligt i Danmark med aftjening af en forlænget civil værnepligt. Begrundelse for militærnægtelse kan være politisk og/eller religiøs. Der har formodentlig været militærnægtere lige så længe, der har været krige.

Under første Verdenskrig var der militærnægtere i alle krigsførende lande, såvel som i en del af de neutrale.

Antallet af militærnægtere under Første Verdenskrig var i enkelte lande så stort, at myndighederne gav love om militærnægtelse, da manglen på slagtekvæg ved fronterne blev for stor.

Der kom lovgivning om militærnægtelse eksempelvis i Storbritannien i 1916 og i Danmark i 1917.

I Storbritannien var der omkring 16.000 militærnægtere under Første Verdenskrig, hvoraf cirka 6.000 idømtes fængselsstraf som absolutte nægttere eller totalnægtere.

Andre gik med til at være arbejdssoldater, forrette civil tjeneste af national betydning eller køre ambulancer.

Agitation til fordel for militærnægtelse forbydes i USA i 1917 i forbindelse med indførelse af værnepligt.

Bemærkelsesværdigt er, at i Danmark kan pacifister ved at nægte at bære våben fritages for at deltage i dansk krigsførelse, men de kan ikke fritages for medansvar for krigsførelsen i og med, at de pr. automatik (betalingservice) bidrager til krigen ved at 6 % af deres skat inddrages mod deres vilje til militære formål.

Denne krigsskat kan ikke med den nuværende lovgivning overføres til fredelige, humanitære formål. Trods ansøgning om omlægning af denne krigsskat til Fredsskat og opfordring til alle Folketingets partier og fredsorganisationer om at skabe lovhjemmel for omlægningen, har ingen taget initiativ.

Dette er krænkende, da man må formode, at der indenfor en overskuelig fremtid vil blive rejst anklage mod de ansvarlige for koalitionsstyrkerne for krigsforbrydelser.

Oliekrigen i Irak er i strid med Folkeretten og flere konventioner.

I de vestlige lande har antallet af militærnægtere i de senere år været støt stigende, hvorfor man i stigende grad må benytte sig af lejesoldater.

Kriges ofre – omkostninger

De indirekte omkostninger er menneskers daglige frygt for et nyt ragnarok. Tolerancetærskler ændres, forråelsen kan aflæses i den stadigt stigende vold og voldsforbrydelsers brutalisering.

Drab ved anvendelse af knive og skydevåben er i Danmark et næsten dagligt forekommende fænomen, medens det før Anden Verdenskrig var en sjældenhed.

De indirekte omkostninger kan bedst vurderes ved en sammenligning mellem omfanget af et styres militære opbud og den i landet herskende sociale nød.

Eksempler: Tidligere Sovjet og USA.

Lad os regne Danmarks befolkning til ca. 3 millioner mennesker i 1914. 65 mio. mennesker blev mobiliseret, dvs. indkaldt til krigstjeneste, dvs. 21 gange Danmarks befolkning.

Heraf blev næsten 9 mio. slået ihjel, svarende til, at alle danskere blev udryddet 3 gange, og at 21 mio., svarende til 7 gange vor befolkning, blev lemlæstede – invaliderede.

Men det var ikke kun på slagmarkerne døden høstede:

Kvinder – børn – unge – ældre var også ofre: 100.000 blev dræbt under krigshandlingerne. 100.000 søfolk og fiskere mistede livet. 4,8 mio. døde, da Den spanske Syge hærgede i Europa.

De tyrkiske drab på det armenske folk kostede 1,1 mio. livet.

Sult gav næsten 9 mio. mennesker en langsom og smertefuld død, men fyldte godt i lommerne på danske, hensynsløse spekulanter som producerede det værste hundede til fantasipriser.

Gullaschbaroner var deres stillingsbetegnelse:

I folkemunde blev deres kogekar kaldt gullaschkanoner.

Russiske ofre for krigshandlinger: inkl. borgerkrigen 11.559.000 plus lemlæstede plus invalider.

Ofrenes tal var Danmarks befolkning mere end 3 gange

Krigen havde kostet de krigsførende 20 mio. kr. i timen

Anden Verdenskrig kostede mellem 56 og 70 millioner livet.

Tallene for Asien og Mellemøsten er mere end usikre: Det sandsynlige tal er derfor 70 millioner.

Kriges værktøjer - militærstrategi

Den svenske våbenfabrikant, og opfinder af det kraftige sprængstof Trotyl, Alfred Nobel sagde i 1892:

“Måske vil mine dynamitfabrikker sætte en stopper for alle krige, før jeres fredskongresser.

Den dag, to hære kan udlette hinanden på et sekund, vil alle civiliserede nationer vige tilbage fra krig i rædsel“.

Dette var også en af tankerne bag atomoprustningen.

I dag har statsledere i Øst og i Vest erkendt, at en atomkrig ikke kan vindes. Alle vil være tabere. Alligevel fortsatte man, og fortsætter man oprustningen, for stadig lever tanken:

Vor klode oplevede og oplever også i dag at stå med våben, der kan udlette den og alt levende, ikke en, men flere gange.

Afrustning og demontering af A- og Brintbomber har man talt om i årtier uden andre særlige påviselige resultater end at disse våben er spredt og vil spredes endnu mere til andre nationer.

Pakistan – Indien – Israel – Nordkorea og Iran er eksempler herpå.

De mange våbentyper, der blev udviklet er karakteristiske ved, at man med fjernstyrede langdistance missiler kan skade maksimalt uden selv at lide særlige tab.

Nogen udførlig beskrivelse af våbentyper er udeladt, det ville blive for omfattende, derfor henvises du til oplysninger i litteraturlisten og de forskellige organisationers hjemmesider på Internettet.

Kriges efterslæb – social nød – forfald af moral – intolerancens højdepunkt

I året 2004 fandtes stadig lagre i Frankrig af Sennepsgas fra Første Verdenskrig. Da man ikke kan eller ikke evner at uskadeliggøre giften, er den en latent trussel mod alt liv.

Efter Anden Verdenskrig blev enorme mængder giftgas og ammunition dumpet i danske farvande. Eneste konkrete forslag til at uskadeliggøre disse er kommet fra Rusland.

Forslaget går som ved katastrofen på atomanlægget i Tjernobyl på at støbe et lag cement hen over gas og ammunition.

Civile ofre

en del af militærstrategiens omkostninger.

Kemisk krig

I Vietnam anvendte USA kemiske kampstoffer – Agent Orange, som indeholder giften Dioxin. Denne afløvede junglens træer, således at fjenden kunne ses. Virkninger på mennesker og natur var i første fase forekomsten af livstruende sygdomme bl. a. kræft.

I anden fase fødtes misfostre.

Da der stadig fødes misdannede børn, må man frygte at giften ændrer menneskers og alt levendes arvelige egenskaber.

Skadernes omfang er uoverskuelige, da plante og dyreliv også er skadet. Bakteriologiske våben er udviklet og findes i statsmagters lagre, men er endnu kun anvendt i forbindelse med terroraktioner.

Under Golfkrigen og nu Oliekrigen i Irak er anvendt depleted ammunition. Denne udsender radioaktiv stråling, hvilket kan aflæses i en unormal stigning i antallet af aborter og fødsler af misfostre.

Danske soldater udsendt i FN mission i disse områder har krævet erstatning, ikke kun for skader påført dem selv, men også for deres børn. Erstatningssagen blev slået stort op i medierne, men har nu fundet sin endelige plads under gulvtæpperne.

Den mellem unge stadig grovere vold, som udøves i dag kan skyldes, at krigsforbrydelserne og voldsdyrkelsen skaber en ligestyldighed overfor medmenneskers ve og vel.

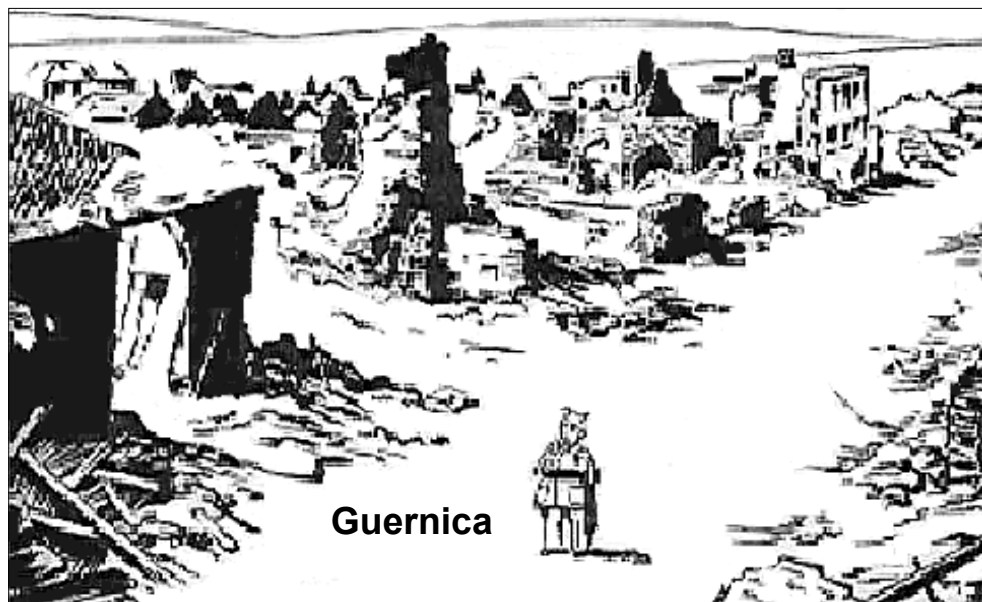
Civilisters krige

Her støder vi på et væld af former, betegnelserne kan være borgerkrig – oprør – revolution – modstandskamp og frihedskamp.

For at få styr på forvirringen adskiller vi begreberne.

Borgerkrig – oprør og revolution er forholdsvis entydige begreber. (Frihed – lighed – broderskab) De udløsende faktorer er oftest de samme. Det kan være undertrykkelse – social ulighed (nød – fattigdom).

Disse krige har oftest styrets velorganiserede hærstyrker på sin side mod folket og er mere nådesløse og grusomme end krige i almindelighed. Den spanske Borgerkrig er et godt eksempel.

I mit barndomshjem kom en tysk flygtning, der havde deltaget i Den spanske Borgerkrig. Han berettede om, hvorledes de i deres fremrykning blev standset af civile spaniere, der lå i vejkanterne – dræbte, sårede, og lemlæstede – skrigende af smerte.

Revolutioner har sædvanligvis en politisk eller religiøs baggrund. Udøvernes organisationers navne har gerne isme som endelse. Kommunisme – nazisme – hinduisme osv.

Den Spanske Borgerkrig

Her blev civilbefolkningen direkte anvendt som militærstrategisk middel. Bedst kendt er de fascistiske og nazistiske luftstyrkers bombing og beskydning af civile.

Guernica i Spanien er et af de første vidnesbyrd om sådanne forbrydelser.

Den fascistiske taktik bestod i at bombe civile mål. Byernes befolkninger blev drevet ud på vejene, således at regeringsstyrkernes manøvreer blev reduceret til nul og nix.

Når fascisterne selv skulle anvende vejnettet, brugtes den store fejekost, dvs. man lod bombe- og jagerfly sprede død og ødelæggelse ned over værgeløse.

Disse krigsforbrydelser blev udført af tyske og italienske fly, og skal opfattes som en form for træning til Anden Verdenskrig (efterårsmanøvre), som allerede var planlagt.

Strategien blev senere anvendt, da Europas demokratier blev tromlet ned for fode.

Modstandskamp - frihedskamp

En frihedskamp mod et undertrykkende regime kan føres:

Med ikke-voldelige midler = Civil – Ulydighed = uden brag

Eksempler

Gandhi besejrede den engelske kolonimagt

Martin Luther King bekæmpede racismen i USA

Nelson Mandela betingede sig, da han godkendte den sydafrikanske frihedskamps overgang fra ikkevold med Civil – Ulydighed som våben til en voldelig kamp, at denne skulle tage hensyn til sagesløses liv og ejendom.

Terror fordømmes af de fleste

Frihedskamp – modstandskamp mod et undertrykkende magtapparat accepteres som regel af dem, som går ind for demokrati.

Betingelser?

Sagesløses ofre skal minimeres – derfor må terror mod sagesløse fordømmes.

I den hidtidige debat er fremført allehånde begrundelser og definitioner af eksperter, hvis motiver og økonomiske afhængighedsforhold er tilslørede. Dette øger forvirringen.

Konsekvensen bliver da, at frihedskamp, hvor civile mål og civile ofre er en del af strategien, må fordømmes og derfor ikke må nyde støtte under nogen form.

Med voldelige midler i en væbnet partisankrig

Guerillakrig – uden terror

Min og din opfattelse af frihedskamp?

Mål – midler – moral - etik

Målet bør være at styrte det bestående styre og indføre et sandt demokrati. Her befinder vi os straks på Herrens mark. Har vi et sandt demokrati? Findes det noget steds?

Svaret er let, det bliver et – **nej!** Men vi må huske, at selv det elendigste demokrati har færre mord og lemlæstelser på samvittigheden end et diktatur.

En partisankrigs præmisser

Hvordan bør frihedskamp uden terror opfattes?

Besvarelse og definition vil afhænge af dine personlige livsholdninger og samfundsmæssige placering.

Sagt på anden vis, hvor den enkelte befinder sig på hønsestigens rangorden og i en klassekamps dunkle mørke.

Det kan derfor ikke undre, at vore politikere under besættelsen betegnede alle antifascister og modstandsfolk som terrorister og bekæmpede dem efter bedste evne. Det er just ikke det, du har fået ind med din skolelærdom, vil du indvende.

Nej! Men se lige her: Gud kan ikke ændre fortiden, men det kan og gør vore historikere og deres forlængelse – medierne.

En påstand, som desværre kan dokumenteres.

Danske politikeres bekæmpelse af modstandsfolk er dokumenteret

med Den skæve Våbenfordeling og forsøget på at udslette aktive modstandsfolk, hvis det kom til kamphandlinger ved Brigadens landssætning i Helsingør i 1945.

Oversættes denne lærdom til vore dage må vi konkludere:

Selv demokratiske magthavere vil pr. tradition definere flygtninge – asylansøgere fra undertrykkende diktaturer – som terrorister, selvom de har bekæmpet undertrykkere for at indføre et frit demokratisk styre.

En kærkommen foranstaltning i disse nedskæringstider for folk med kløe i sparekniven. Asylansøgerens skæbne afhænger af øjet, der ser. Krænkes retsbevidstheden?

En partisankrig er nådesløs

Kamphandlinger var og er stadig dikteret af terræn, og underlegenhed i militær udrustning. Åben krig i militær forstand er ensbetydende med selvmord. Et af mange eksempler er opstanden i Warszawa i 1944. Beskrevet i Tema 5, kapitlerne tre og fire.

Styrkerne var og er selvforsynende med kampmidler.

Leverandør var og er primært okkupationsmagten.

Partisanerne var i Danmark som i den øvrige verden afhængige af befolkningen. Folkets støtte til frihedskampen – partisankrigen var og er overalt udslagsgivende med hensyn til effekt.

Den danske modstandsbevægelses aktioner bevirkede, at de allierede kun i ringe omfang angreb med fly, derved blev civilbefolkningen skånet. De få egentlige terrorhandlinger begået af modstandsfolk i Danmark, som er sammenlignelige med modstandsbevægelser i andre lande, blev i Danmark begået af overophedede elementer og fordømt som sådan.

Modstandskamp - frihedskamp

**væbnet voldelig partisankrig – guerillakrig uden terror,
men med brag**

Partisankrigens præmisser er dikteret af terræn og militær underlegenhed. Karakteristisk er derfor bagholdsangreb og snigmord.

Dette var det officielle Danmarks vurdering af Danmarks Frihedskamp. Partisankrig vil altid være nådesløs –

herom vidner eksempelvis Hitlers kommissærordre til alle tyske styrker om at skyde enhver på stedet, som kunne betragtes som fjende af Tredte Reich og kampene i dag i Irak.

Hvis vestlige demokrater vil/kan/skal støtte modstandskampen i den store verden må der stilles klare moralske og etiske krav.

Dem bør vi i fælleskab definere præcist for at kunne støtte de demokratiske kræfters kamp.

Disse krav kan være, at: liv og værdier skånes i størst mulige omfang.

Aktioner bør derfor være rettet præcist mod mål, der har direkte betydning for fjenden.

Eksempel: Den 28. oktober 1943 rettedes et sprængstof-attentat mod værtshuset Mokka på Strøget i København.

Afskrift: Uddrag: Oversat:

Rüstungsstab Dänemark

ZA/la Az.66s1/Wi-Bor. Nr.963/43 Kopenhagen den 30.10.1943

Geheim: „Den, den 27.10.43 udøvede sabotageaktion er den hidtil værste. 40 personer blev skadet. Tre tyske soldater blev dræbt og 15 svært eller lettere såret. På dansk side blev en kvinde dræbt og 20 personer såret.

Derfor indførte den Rigsbefuldsmægtigede spærretid i København fra kl. 20 til 5. Derudover skal byen København betale en bøde på 5 mill. d. kr.” afskrift slut.

Tilfældige gæster, tyske soldater, tyskerpiger (feltmadrasser) blev dræbt og lemlæstet.

Danmarks Frihedsråd tog afstand fra handlingen, og udstedte en klokkeklar ordre til alle modstandsstyrker lydende på, at lignende aktioner ville blive straffet.

Hvorfor?

Danmarks Frihedsråd definerede aktionen som terror i og med, at den ramte tilfældige sagesløse, et tilfældigt sted, på et tilfældigt-tidspunkt uden andet mål end ved „hævn” at skabe frygt og angst.

Ingen kunne på forhånd vide, om der blandt gæsterne var personer, der var, eller kunne blive modstandere af de bestående forhold. Selv en uniformeret tysker kunne være aktiv antifascist.

Når man fordømmer terror, undlader man helt at rose den danske Modstandsbevægelse for ikke at have udøvet terror i nævneværdig grad.

Her møder vi således en ”glemt” skelnen mellem frihedskamp og terror. Af BOPAs (sabotageorganisation i København) aktionsmønstre vil jeg fremhæve.

Ved flere aktioner satte sabotører deres liv og lemmer på spil for at redde andres liv. Uden en befolknings aktive støtte forsvinder en frihedskamp som dug for solen.

I videst mulige omfang brugte Bopasabotørerne list, bedst i samarbejde med arbejdere på virksomheden. Brug af vold, dvs. nedskydning eller sprængning af vagtmandskab anvendtes kun, hvor vagterne var forhærdede nazister.

Denne aktionsform fandtes nødvendig for at begrænse egne tab = en krigs beskidte håndværk.

Personlige grænseværdier og krav.

Hvilke krav stiller du?

Med modernemælksstatning lærte en tysk emigrant mig:

Døde helte kan ikke bekæmpe nazismen.

Krig er en forbrydelse. Krige har kun tabere.

Vold løser ikke, men skaber problemer. Vold avler vold.

Den, der ikke lærer af historien, må betale for dens gentagelser.“

Uanset motivet for at føre krig, er det et paradoks at jeg som pacifist forsøgte at stoppe vold med vold.

Den danske modstandsbevægelse søgte med alle midler (også med risiko for selv at lide tab) at skåne sagesløse. Det danske folks voksende støtte til modstandskampen er blot et af mange vidnesbyrd om, at denne taktik og strategi var den rigtige.

Med voldelige midler i en væbnet partisanrig

Med terror: Forskelle på frihedskamp og terror?

Aktioner, som påfører tilfældige skader på ejendom – lemlæstelse og død på tilfældige personer – på sagesløse, som opholder sig tilfældigt, på et tilfældigt sted, på et tilfældigt tidspunkt må opfattes som terror, såfremt aktionen ikke har et direkte mål mod en fjende.

Gidsler:

Rote Armé tog primært i Tyskland og Italien indflydelsesrige personer som gidsler, opstillede krav og myrdede gidslerne, hvis kravene ikke blev opfyldt. Sprængstofattentater flykapringer og nedskydning af tilfældige fandt sted på banegårde og i lufthavne.

Strategien, uddannelse og træning af Rote Armés medlemmer foregik i Mellemøsten, hvilket kan aflæses i den påfaldende lighed med terroraktionerne i den arabiske verden.

Under den algierske frihedskamp var gadenedskydninger og bomber på restauranter og Cafées dagligdags fænomener. Et argument, som ikke bør accepteres, for disse aktionsformers berettigelse var de franske besættelsesstyrkers grusomheder.

Likvidering af stikkere:

en gråzone - stikkere var og er ikke gidsler

Statsminister Buhl opfordrede september 1942 sine danske landsmænd til stikkeri med den begrundelse, at modstandskampen ikke kunne stoppes af myndighederne alene.

Han havde ret.

Enhver, der samarbejder med fjenden er et mål – i en partisanrig et oplagt bytte. Dermed er og bliver en af forudsætningerne, at befolkningen er loyal overfor partisanerne, og at angiveri minimeres.

Angivere – stikkere er fredløse.

En partisanrig kan ikke føres, uden at stikkere uskadeliggøres.

Ingen likvideringer = ingen modstandskamp.

Den baskiske befrielsesorganisation ETA har igennem årtier benyttet sig af terrormetoder, måske mere præcist målrettet mod indflydelsesrige politikere.

Selv med mine mildeste briller kan jeg ikke spore en effekt, der har bevæget organisationen en millimeter nærmere sit erklærede mål.

Flykapringer – bomber i fly var meget benyttet i en periode, og kulminerede med aktionen mod World Tradecenter i New York.

De nuværende selvmordsbomber i Palæstina – Irak med henrettelser af gidsler er eksempler på fanatikeres terror.

Effekten er udelukkelse af kvalificerede fredsforhandlinger, og har øget modterroren i lighed med den nazistiske gegendterror i de tysk besatte områder under Anden Verdenskrig.

Modstandskamp – frihedskamp med ikke-vold og civil ulydighed

Eksempler fra besættelsestiden.

Sabotage uden brag - uden vold

Arbejd efter reglerne

1. På den fabrik, hvor jeg stod i lære, producerede vi dele præcist efter tegningerne, så maskiner blev komplet umulige at montere.

2. På Godsbanegården i København opdager en jernbanearbejder, at en kollega bytter lastepapirerne fra en godsvogn til en anden.

Forarget råber han: „De papirer må du bringe på plads igen, jeg har lige byttet dem. Den går ikke.“

Ved at bytte rundt på papirerne opnåede man, at godsvogne dukkede op på steder, hvor der absolut ikke var brug for deres last. Forestil dig, at man i Tyskland eller ved fronten manglede vitale maskindele, og at man i stedet modtager en sending dåsemad eller leverpostej.

3. Brandinspektørens chauffør ved Københavns Brandvæsen var ved sabotager altid først på pletten og medbragte mindre sprængladninger, som han anbragte, hvis han skønnede, at det ville hjælpe på resultatet.

Min svigerfaders signalbomber stjålet fra Hærens Ammuniti-
onsarsenal lagde vi ud flere gange, hvor vi havde påsat brande, og
bragene gav brandfolkene en god undskyldning for ikke at foretage
sig noget.

Efter eksplosionen på Riffelsyndikatet løb, asede og masede brand-
folkene som gale for at få slanger i havnebassinet for at overdænge
de kostbare og uerstattelige værktøjsmaskiner med saltvand.

Brandhaner med ferskvand blev overset i farten.

En ordveksling mellem en arbejder og en brandmand kan illu-
strere holdningerne. En arbejder råber til de travle brandfolk:

”Hvorfor i helvede har I så travlt?” svaret var:

”Du er sku da ikke for klog, det er da om at få vand på, inden ilden går ud af sig selv.”

4. Under en afvæbningsaktion fyrer en vagt uden varsel sin maskinpistol af mod min kammerat, Søren Egholm Lauritsen, kaldet Lille Svend. Patronen klikkede, og det døde vagten af, fordi han prøvede at tage ladegreb for at fyre endnu et skud mere af, man var altså nødsaget til at skyde ham ned i selvforsvar.

Senere under en likvidering klikker en sabotørs pistol, og han bliver dræbt. Patronen var af samme fabrikat, den var produceret på en fabrik i Tjekkoslaviet. Sandsynligheden taler for, at en tjek-kisk arbejder har produceret en fuser.

Civil ulydighed?

5. Ved en sabotageaktion mod B&W (Burmeister og Wain) gik sabotører rundt i flere timer og slog topstykker til motorer i stykker med forhamre.

6. Sukker i cement, således at denne ikke kunne hærde (stivne), og sukker eller syre i bensin er brugt mange steder, hvor mange vides ikke.

Det er ikke muligt i dag at redegøre præcist for danske fæstningsarbejderes sabotage, da alle dokumenter fra de tyske krigsretssager kun indeholder anklager for tyveri fra Wehrmacht'en.

Grunden hertil er den sandsynlige, at den anklagede ville overleve en tilståelse for tyveri, men ikke en indrømmelse af at have begået sabotage, som tyskerne havde indført dødsstraf for.

Må fredsbevarende krige kun udføres i FN regi?

Er alt andet terror?

En fredsbevarende krige kan accepteres af et flertal: Hvis den føres i FN regi og såfremt kvalificeret konfliktløsning er forsøgt for at spare liv, lemlæstelser og samfundsværdier.

Konsekvensen af dette indebærer, at verdenssamfundet anvender en eller anden promille af militærudgifterne til fredsskabende aktiviteter.

Jeg har søgt finansministeren om at få 6% af min skat (Krigsskat) overført til konti for humanitære formål) Fredsskat.

Frihedskamp – modstandskamp kan kun støttes, hvis organisationen har mål og midler stemmende overens med den danske

modstandsbevægelse og Nelson Mandelas betingelser for at forlade ikke-volds politikken til fordel for den voldelige frihedskamp.

Dette indebærer, at modstandsorganisationer ude omkring definerer deres mål, midler og metoder og afstår fra terror – vold mod sagesløse.

Såfremt dette efterleves i praksis, må vi kunne påvirke de myndigheder i Danmark, der skal tage stilling til om asylansøgeren er terrorist eller frihedskæmper?

I de følgende tre kapitler vil jeg for at give en forståelse af betingelser og forudsætninger for Ikke – vold og Civil – Ulydighed i vor tid med eksempler ved at belyse Gandhis – Martin Luther Kings og Nelson Mandelas kamp – mod uret – undertrykkelse og diskrimination.

Kan terror bekæmpes?

Hvis man fordømmer terror er det naturligt at stille spørgsmålet:

Hvordan bekæmpes den? Af hvem? Hvorfor? Hvordan?

For at besvare spørgsmålene er en analyse nødvendig. Det hjælper ikke at råbe ud i skoven.

Står man overfor et samvittighedsproblem er forenklingens kunst bedste vej frem.

Hvad er terrorens formål?

Terror opfatter jeg som handlinger, der er rettet mod sagesløse.

Terrorens formål er at skabe angst – frygt, dermed opstår grobunden for yderligere vold og dermed een af flere væsentlige forudsætninger for krige og folkemord.

Ved terror startes voldsspiralen. Ved voldsanvendelse kan man tilrane sig magt og dermed mulighed for at diskriminere og undertrykke.

Hvem udøver terror?

Statsterror kan benævnes som krig – borgerkrig – fredsbevarende krig. Udøverne er ofte korrupte, diktatoriske marionetfigurer i en lyd eller vasalstat styret af højfinansens bagmænd. Disse betjener sig af lejede, højtlønnede aktører.

Betegnelse kan være lejesoldater – lejemordere – stikkere.

Dette passagertog er kun ét af flere, som blev sprængt af nazisterne under den tyske besættelse af Danmark. Formålet var et forsøg på at skræmme og dermed fjerne danskerens sympati og støtte til jernbanesabotagen.

Tyske terrorattentater mod danske persontog dræbte 29 og sårede 158. Billedet er fra attentat ved Lillerød.

Lignende aktion fandt sted i Madrid for to år siden.

Her er ruinerne (udbrændt sporvogn) fra sporvogns og bus remise i Århus efter besøg af et nazistisk terrorkorps.

Karakteristisk er, at de danske krigsførende aktører er lønnede. De har dermed pådraget sig lighedspræg med landsknægte, privathyrede lejesoldater (vagtkorps) i Irak og med den tidligere engelske premierminister Thatcher søns lejesoldater i det sydlige Afrika.

En forudsætning for at et diktatorisk styre kan bevare sin magt er at ca. 2% af befolkningen er beskæftiget i militær – politi – efterretningstjenester med stikkere og angivere.

I Nazityskland var alle bange for alle. Angivere fandtes overalt, nogle af overbevisning andre for ussel mammon. Børnene blev overvåget i skolerne, forældrene i boligblokkene og på arbejdspladserne.

De nu åbne Stasiarkiver fra Østtyskland vidner om denne systematiske overvågning af borgernes mindste skridt.

Forskelle mellem det nazistiske Tyskland og landene bag Jerntæppet kan ikke ses umiddelbart.

Midlerne mod folk, der havde en anden mening end den på bjerget herskende, er mange. I en overgangsperiode kunne man i Tyskland finde lig i byernes kanaler (Karl Liebknecht og Rosa Luxemburg) eller i grøftekanterne i byernes udkant.

Ligheden med mordet på den danske præst Kaj Munk er iøjnefaldende.

Mennesker forsvandt sporløst i koncentrationslejre.

Kunne IKKE-VOLD have stoppet Hitler?

Medlemmer af organisationen Aldrig mere Krig er som Gandhi ret overbeviste om, at Hitlers overfald på Tjekkoslaviet i 1938 kunne have været forhindret, men stiller sig dog lidt tvivlende med hensyn til folkemordene – holocaust.

Gandhi selv er ikke i tvivl. Med sine erfaringer fra kampene i Indien og med sejren over det engelske Imperium som baggrund, er han ret sikker på, at i det lange løb ville ikke-vold sejre over undertrykkerne.

Personlig nærer jeg en tvivl, som jeg vil begrunde.

Spørgsmålene er selvfølgelig hypotetiske, men lad os se i bakspejlet og lad os betragte en gammel mands synspunkter udfra de erfaringer, han fik, da hændelserne udspandt sig.

Måske kan vi lære af det.

Sidst i 1930. erne havde nazipropagandaen forvandlet størsteparten af tyskere til et herrefolk, der inderst inde var overbevist om, at de ikke blot havde ret, men også pligt til at underlægge sig alle folkeslag, som ikke var germanere.

Hitler skaffede tyskerne arbejde.

I Tyskland kunne ikke rejses en folkestemning mod Hitler.

Hvorfor ikke?

1. Den nazistiske terror var for udbygget, overvågningen af borgerne for gennemført. Angiveri – stikkervirksomhed og retsløsheden havde skræmt de få, der var modstandere af nazismen.

Lad mig minde om, at da englænderne terroriserer de indiske småstater (fyrstendømmer) vælger Gandhi at undlade ikke-volds aktioner i disse småstater, al den stund befolkningerne ikke kunne forventes at slutte op om aktionerne.

Kan det forstås på anden måde end, at ikke-volds aktioner forudsætter bred folkelig opbakning?

Intet kunne forberedes, planlægges og organiseres i så stor målestok i Hitlertyskland, at det ville have virkning. Al modstand ville blive trævlet op af nazister, angivere og Gestapo, inden den overhovedet var startet, næsten før tankerne var tænkt.

2. Vi må ikke glemme, at 1 million antifascister (pacifister m.m.) var myrdet, mange tusinde sad i tugthuse eller koncentrationslejre. Størsteparten af den tyske elite, som skulle have ledet ikke-volds aktioner var tilintetgjort eller befandt sig som flygtninge i udlandet.

3. I 1930'erne var folk autoritetstro, man gjorde, som der blev sagt.

4. Jøderne havde for at overleve progromerne i århundreder forsøgt at integrere sig i de omgivende samfund. Oversat til dansk, man indordnede sig, man krøb for magthaverne. Ingen bebrejdelse, men tør konstatering.

Den jødiske kampvilje og dermed spiren til oprettelsen af staten Israel voksede først frem under kampene i Warszawas Ghetto i 1943.

5. I de store brede europæiske befolkninger var kendskabet til Gandhi, civil ulydighed og ikke-vold stort set ukendte og fremmede begreber. Jeg kendte dem ikke.

Datidens filosofi var, at magt og voldsanvendelse var eneste mulighed for at bekæmpe undertrykkelse.

Er du i tvivl, slå da op i div. arbejdersangbøger. Måske er det for enøjet og for intolerant, når jeg betegner dem som krigsliderligt gejl. Få steder forherliges kriges beskidte udøvelse som i disse sange med barrikadernes blodrøde faner.

6. Antifascistiske organisationer i og uden for Tyskland, der kunne starte og støtte kampagner i Tyskland eksisterede kun i et meget ringe omfang. Jeg er udmærket bekendt med, at dette synspunkt er i modsætning til efterkrigstidens romantisering af en tysk modstandsbevægelse.

Ingen havde en vægt og et omfang, der kunne sætte ikke-voldsaktioner i gang mod Hitlertyskland.

7. For Tjekkoslavakiets vedkommende kan jeg ikke udtale mig, måske var der her en spinkel mulighed, da det tjekkiske folk var betydeligt mere bevidst om og villig til at yde de nødvendige ofre.

Men kunne et folk, svigtet af de vestlige stormagter, stå imod tyske nazisters skånselsløse fremfærd? Her tvivler jeg.

Ville nazisterne ikke bare have myrdet løs, som de senere gjorde i alle de besatte lande?

Privatiseret terror

Fanatiske religiøse og politiske grupper: Div. kristne bevægelser har ikke holdt sig tilbage igennem tiderne. Organisationernes navne prydes gerne med isme, som slutendelse.

Aktørerne er oftest frivillige og ulønnede. Modstandsorganisationer – der med terror har forsøgt og stadig forsøger at befri sig fra undertrykkelse hørte hjemme i Irland – Algier – Marokko – Palæstina – Irak.

Fremtidens terrorbekæmpelse

Udarbejdelse af, formulering og efterlevelse af modstandsorganisationernes mål – midler og metoder uden terror kan ske i et samarbejde mellem danske organisationer og indvandrerorganisationer.

Dermed åbnes mulighed for et internationalt samarbejde. En forudsætning for støtte til udenlandske modstandsorganisationer må være at disse proklamerer og i gerning viser, at de afstår fra terror. Dette er ensbetydende med, at sagesløse og gidsler ikke er et middel i deres frihedskamp.

Bekæmpelse – tortur – straf

De hidtidige kendte metoder er primitive – øje for øje og tand for tand. Forargelsen har været stor over den afslørede tortur i Irak udført af koalitionsstyrker.

De danske styrker går ikke fri for anklager og meningerne er mere end delte. De folketingsmedlemmer, der har erklæret krigen, burde kunne drages til ansvar, især når nogle af dem står med slet skjulte krokodilletårer og fordømmer torturen. De snigløber de soldater, de har sendt ud på en mere end vanskelig opgave.

Tortursagerne er målt og sammenlignet med de drab og de ødelæggelser, som er påført civile en sag i småtingsafdelingen, især når man ikke kan påvise én eneste krig i historien, hvor tortur og overgreb under krigshandlinger ikke har fundet sted.

Konfliktløsning

En løsning på længere sigt rummer den nuværende terrorbekæmpelse ikke. Den vil ikke blive ændret, før man har en vis sikkerhed for, at terroren er stoppet.

Det vil være mere end naivt, at lade terrorister futte frit rundt i den store verden, derfor vil den hidtidige terrorbekæmpelse nok finde sted med de nuværende midler i selvforsvarets navn, og dermed vil volden eskalere.